

วิกฤติการณ์หนักครั้งที่สองในชีวิตของโกยาก็คือ การยึดครองประเทศสเปนของจักรพรรดินโปเลียน ทำให้กษัตริย์สเปนเสื่อมอำนาจ สงครามเพื่ออิสรภาพของประชาชน เริ่มที่กรุงมาดริดวันที่ 2 พฤษภาคม ค.ศ. 1808 และทั้ง ๆ ที่กรุงมาดริดเต็มไปด้วยการจลาจลนองเลือด โกยาก็ยังคงอยู่ที่นั่นเพื่อเขียนและวาดภาพเหตุการณ์ก่อกบฏเหล่านั้นจำนวนมาก แล้วก็ได้ภาพพิมพ์โลหะขึ้นมาก็คุดหนึ่ง คือ **The Disasters of War** (ความพินาศของสงคราม) ซึ่งทำในปี ค.ศ. 1810-1813 ภาพพิมพ์เหล่านี้ไม่ได้รับการพิมพ์เผยแพร่ขณะยังมีชีวิตอยู่ ส่วนใหญ่เป็นภาพบันทึกเหตุการณ์สงครามกับนโปเลียนในสเปน นอกนั้นก็เป็นอุปมาอุปไมยของความป่าเถื่อนโหดร้ายในสถานการณ์การเมือง

ปี ค.ศ. 1819 โกยาดึงชนทุกซ์ทรมานกับการเจ็บไข้่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดภาพมืดมนเต็มไปด้วคำสาปแช่งสองภาพ ในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1820-1822 เขาเขียนภาพบนฝาผนังบ้านใหม่ของเขา เป็นภาพมืด ๆ แสดงฝันร้ายอันน่าขนพองสยองเกล้าที่สุด คือ ภาพ **Black Paintings** (ภาพทมิฬ) จำนวน 14 ภาพ

นอกจากงานจิตรกรรมและภาพพิมพ์โลหะแล้ว โกยาก็ยังคงทำภาพพิมพ์หิน (lithograph) อีกด้วย

ใน ค.ศ. 1823 โกยามีอายุได้ 77 ปีแล้ว เมื่อมีการล้างแค้นพวกเสรีนิยม โกยาก็ทิ้งบ้านไว้ให้หลานชายอายุ 17 ปีดูแลแทน ส่วนตัวเขาหลบหนีไป ในปีต่อมาเขาได้รับอนุญาตจากกษัตริย์สเปน ผู้ยังคงให้เขาเป็นจิตรกรประจำราชสำนักอยู่นั้นให้ลี้ภัยไปอยู่ในประเทศฝรั่งเศสได้ เขาอยู่ในปารีสเดือนมิถุนายนและสิงหาคม ต่อมาจึงไปตั้งบ้านเรือนอยู่ในบอร์โดซ์กับภรรยาลับชื่อ โรซารีโอและลูกของเธอสองคน แล้วก็ลงมือเขียนภาพอีก โกยาก็กลับไปกรุงมาดริดเพื่อไปทำงานช่วงสั้น ๆ เท่านั้น ก่อนถึงมรณกรรมในบอร์โดซ์ เมื่อวันที่ 16 เมษายน ค.ศ. 1828

รูปวาดสุดท้ายรูปหนึ่งของโกยามีชื่อว่า **I am Still Learning** และหนึ่งปีก่อนเสียชีวิตเขาสร้างสิ่งใหม่อย่างไม่เคยปรากฏ คือ ภาพ **The Milkmaid of Bordeaux** ภาพนี้เป็นภาพหนึ่งซึ่งใกล้เคียงกับอิมเพรสชันนิสต์มากที่สุด เป็นภาพที่มีแสงจ้าอย่างฉับพลัน มีแสงแพรวพราวออกสีเขียว ๆ ฟ้า ๆ

7. กาสปาร์ ดาวิด ฟรีดริค (Caspar David Friedrich)

ศิลปินเด่นของภาพวิโรแมนติกเยอรมัน

กาสปาร์ ดาวิด ฟรีดริค เกิดแถบทะเลบอลติกในเมืองท่าไกร์ฟส์วาลด์ แห่งแคว้นโปเมราเนียเมื่อ ค.ศ. 1774 พออายุได้ 20 ปีฟรีดริคก็ไปกรุงโคเปนเฮเกนเพื่อศึกษาในสถาบันศิลปะที่นั่นเป็นเวลา 4 ปี หลังจากนั้นแล้วเขาก็กลับเยอรมันไปตั้งหลักฐานอยู่ที่เมืองเดรสเดิน ซึ่งขณะนั้นได้กลายเป็นศูนย์กลางของลัทธิโรแมนติกทั้งทางศิลปะและวรรณคดี เขาเข้าร่วมอยู่ในแวดวงของเหล่ากวีและมีสัมพันธ์ไมตรีกับฟิลิป รุงเง่ (Philipp Runge) ฟรีดริคส่งภาพวาดสีน้ำตาสองภาพเข้าประกวดและชนะรางวัลในการประกวด ซึ่งจัดขึ้นโดยกวีเกอเธ่ ซึ่งเขาได้ไปเยี่ยมเยียนที่เจนาใน ค.ศ. 1811

ภาพเขียนตัวเองของฟร็ิดริค

ในเวลาต่อมาฟร็ิดริคก็มีชื่อเสียง เขาได้รับเลือกเป็นกรรมการในสถาบันศิลปะแห่งเบอร์ลินใน ค.ศ. 1810 และสถาบันศิลปะแห่งเดรสเดินใน ค.ศ. 1816 เขาแต่งงานกับหญิงสาวชาวเมืองเดรสเดิน และใน ค.ศ. 1820 ก็ไปอยู่ร่วมบ้านกับจิตรกรทิวทศน์ชาวนอร์เวชื่อ ดาล ฟร็ิดริคมักจะทั้งบ้านที่เดรสเดินไปเที่ยวเขียนภาพตามชายฝั่งทะเลบอลติก หรือไม่กี่ตามแถบเทือกเขาซาร์ซ และยังกลับไปเยี่ยมบ้านเก่าที่ไกร์ฟส์วาลด์หลายครั้ง ทิวทศน์ที่มีผืนดินแผ่ขยายไปกว้างไกลสุดดากับบรรยากาศหม่นมัวของที่นั่นยังคงติดอยู่ในความรู้สึกที่เขาใส่ลงในภาพไม่รู้หาย ในบั้นปลายชีวิต ความเศร้าสลดที่ติดตัวเขามาตั้งแต่เกิด นับวันจะเพิ่มพูนขึ้นหนักเข้าจนทำให้เขาเขียนภาพไม่ได้อีก หลังจากที่มีเรื่องกระทบกระเทือนใจอย่างหนักในปี ค.ศ. 1835 เขาก็ต้องทนทุกข์ทรมานกับมันตลอดมาจนกระทั่งสิ้นชีวิตลงในปี ค.ศ. 1840

งานจิตรกรรมสำคัญชิ้นแรกชิ้นหนึ่งของฟรีดริค ชื่อ *The Cross on the Mountain* (ไม้กางเขนบนภูเขา ค.ศ. 1807) นั้น เราจะเห็นการเขียนภาพทิวทัศน์ที่เขาใส่ความรู้สึกส่วนตัวอย่างยิ่งยวดลงไปในนั้น แม้ว่าภาพเขียนของเขามักจะเอามาจากทิวทัศน์ที่มีอยู่จริงเสียเป็นส่วนมาก แต่เขาก็ได้ประสงคที่จะใส่รายละเอียดตามธรรมชาติลงไปนั้น สิ่งที่เขาทำก็คือ การถ่ายทอดความรู้สึกที่เขามีต่อโลกและธรรมชาติที่เว้งว่างไม่มีที่สิ้นสุด รวมทั้งความรู้สึกทางศาสนาในเรื่องโลกนี้และโลกหน้าอันไม่มีขอบเขตจำกัดอีกด้วย ภาพวิวทิวเขาฮาร์ซที่เขาเขียนนั้นแสดงความเศร้าและครุ่นคิดอย่างเห็นได้ชัดพอๆ กับภาพ *The Forest* (ค.ศ. 1814) เพื่อที่จะเน้นให้เกิดความรู้สึกเป็นพิเศษในภาพ เขามักจะใส่ร่างคนเข้าไปด้วย ร่างนั้นบางทีก็หันหลังให้คนดูในลักษณะอาการของผู้ที่กำลังเพลินอยู่ในภวังค์ท่ามกลางฟ้าคะนองในยามอาทิตย์อัสดง หรือไม่ก็ท่องทะเลที่มีแสงจันทร์อันเยือกเย็นส่องมาโลมได้ไม่ว่าภาพเหล่านี้จะมีร่างคนอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม ภาพวิวทุกภาพที่ฟรีดริคเขียนเป็นความพยายามที่จะสะท้อนภาพประสบการณ์ธรรมชาติในความรู้สึกของมนุษย์ออกมาในแบบโรแมนติก

ภาพชายสองคนแห่งทิสพระจันทร์ ค.ศ. 1819 ภาพเขียนสีน้ำมัน $13 \frac{3}{4} \times 17 \frac{1}{4}$ พิพิธภัณฑ์ศิลปะแห่งชาติเคมบริดจ์